

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-65M

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Основи інтелектуальної власності»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІП
Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з освітньої компоненти «Основи інтелектуальної власності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Мельничук Ю. І. – Рівне : НУВГП, 2024. – 33 с.

Укладач: Мельничук Ю. І., к.філос.н., доцент, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Швець О. М., к.ю.н., доцентка, в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право» Міщук І. В.

Попередня версія методичних вказівок: 07-05-04.

© Ю. І. Мельничук, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2. Тематика практичних занять	9
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	10
1.4. Критерії та шкала оцінювання	11
2. Плани практичних занять	13
3. Індивідуальна та самостійна робота	26
Рекомендована література	28

ПЕРЕДМОВА

Інтелектуальна власність є одним з найцінніших активів сучасного суспільства та економіки. Вона охоплює широкий спектр нематеріальних активів, таких як винаходи, промислові зразки, торгові марки, об'єкти авторського права тощо.

Інтелектуальна власність є рушійною силою економічного зростання. Нові технології, продукти та послуги, що базуються на інтелектуальній власності, створюють нові робочі місця, підвищують конкурентоспроможність підприємств і сприяють розвитку нових галузей економіки.

Інтелектуальна власність забезпечує справедливу винагороду творцям за їхню працю. Це стимулює розвиток культури, мистецтва та науки. А ефективний захист інтелектуальної власності створює сприятливе середовище для інновацій та творчості. Винахідники та творці мають впевненість у тому, що їхні ідеї будуть захищені від копіювання, що спонукає їх до подальших досліджень і розробок. Захищаючи інтелектуальну власність, ми захищаємо споживачів від підробок і неякісних товарів та послуг.

Міжнародні договори та угоди в галузі інтелектуальної власності сприяють розвитку міжнародної торгівлі та технологічного обміну.

Інноваційний розвиток України безпосередньо пов'язаний з активізацією творчого потенціалу нації та комерціалізацією результатів інтелектуальної діяльності.

Вивчення здобувачами освіти освітнього компоненту «Основи інтелектуальної власності», який є складовою

частиною освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право», сприятиме формуванню комплексного розуміння сутності, охорони та захисту інтелектуальної власності.

Предметом курсу є нормативно-правове регулювання відносин, пов'язаних зі створенням, використанням та захистом нематеріальних благ.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис освітньої компоненти

Мета освітньої компоненти «Основи інтелектуальної власності» полягає у розгляді, аналізі нормативних основ інтелектуальної власності як національних так і міжнародних. Ознайомлення із теоретичним базисом із подальшим його практичним застосуванням щодо різних об'єктів інтелектуальної власності, приділення уваги як охорони (національна та міжнародна системами охорони об'єктів інтелектуальної власності: терміни, особливості реєстрації, підстави відмови від реєстрації) так і різним способам захисту, а також специфікою оцінки нематеріальних активів (різних об'єктів інтелектуальної власності) та їх експертизи тощо; усвідомлення інформації про альтернативні способи врегулювання правових конфліктів, предметами яких є об'єкти інтелектуальної власності.

Завдання освітньої компоненти полягає у:

- розумінні аспектів створення, правової охорони, захисту і комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності;
- орієнтуванні у механізмах правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності України, особливостях державного регулювання інтелектуальною власністю;
- знанні, розумінні особливості міжнародної співпраці та угод в умовах європейської інтеграції;
- формуванні вмінь та розвиток навичок вирішувати практичні завдання, які стосуються сфери інтелектуальної власності;
- створенні необхідних документів, предметним полем яких є результати творчої діяльності людини;
- розумінні категорії спорів;
- алгоритмізації діяльності щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності.

**У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен:
сформувати такі компетентності**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі практичної діяльності.

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК17. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження.

ЗК 18. Здатність мобілізувати власні ресурси, організувати власну діяльність.

ЗК 19. Вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК14. Здатність до консультування із правових питань, зокрема можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК19. Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосування сучасних інформаційних технологій.

знати та вміти (програмні результати навчання)

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз із різних джерел.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблеми доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН22. Надання консультацій щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 24. Набуття практичних навичок із планування та управління власною діяльністю.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть год. з.ф.п	
		К-сть год. з.ф.п	К-сть год. з.ф.п
<i>Модуль 1.</i>			
1.	<i>Творча діяльність, свобода творчості та інтелектуальна власність: комплексний аналіз</i>	2	
2	<i>Державна система інтелектуальної власності</i>	2	2
3	<i>Основні міжнародні договори та організації в сфері ІВ</i>	4	
4	<i>Авторське право та суміжні права</i>	4	2
5	<i>Патентне право</i>	4	2
6	<i>Характеристика нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності, специфіка їх правової охорони.</i>	2	2
<i>Модуль 2.</i>			
7	<i>Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Комерціалізація.</i>	2	2
8	<i>Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності</i>	4	2
9	<i>Експертиза у сфері інтелектуальної власності.</i>	2	2
10	<i>Система захисту прав інтелектуальної власності і її призначення. Юрисдикційна форма захисту.</i>	2	2
11	<i>Захист об'єктів інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту</i>	2	
	Всього	30	14

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Для комплексної оцінки рівня підготовки студентів із освітньої компоненти, предметом вивчення якої є правові аспекти інтелектуальної власності, перевіряються:

- * вміння аргументувати власну точку зору під час обговорення теоретичних питань, практичних кейсів;

- * вміння працювати з різними базами даних;

- * візуалізувати та схематизувати матеріал із курсу;

- * вміння розв'язувати задачі, що моделюють реальні ситуації з практики інтелектуальної власності (наприклад, складання договору ліцензії, аналіз патентної заявки).

- * вміння працювати в мінігрупах над розв'язком описаної ситуації, проблеми;

- * виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів;

- * написання різних видів робіт.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Рівень засвоєння здобувачами освіти знань та навичок визначається за допомогою системи критеріїв. При цьому враховується :

- * знання теоретичного матеріалу: повнота, точність, глибина знань;

- * вміння аналізувати інформацію: здатність виділяти головне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки;

*практичні навички: вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання задач, працювати з нормативно-правовими актами, базами даних;

*творчість: здатність генерувати нові ідеї, пропонувати оригінальні рішення;

*комунікативні навички: вміння чітко і лаконічно висловлювати свої думки, працювати в команді.

Оцінювання здобувачів вищої освіти

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам освіти потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролю, а також вчасно виконати практичні завдання. У результаті вони зможуть отримати такі обов'язкові бали:

60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки (детальний розрахунок балів розміщено на сторінці освітньої компоненти у навчальній платформі Moodle).

20 балів – модульний контроль 1;

20 балів – модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Також, здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали при виконання різних видів робіт наукового спрямування (наприклад, написання статей, тез, доповідей та ін.). У такому випадку теми можуть бути вибрані самостійно, але із узгодженням з викладачем. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;
 40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
 60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження здобувача освіти не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Національна шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	
35-59 балів	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, вебіари, науково-практичні семіари та ін.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, навчальна гра.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ І

Тема 1. Творча діяльність, свобода творчості та інтелектуальна власність: комплексний аналіз

План

1. Творча діяльність.
2. Свобода творчості. Законодавчі аспекти свободи творчості.
3. Стимулювати розвиток творчості та інновацій.
4. Захистити суспільні інтереси, зокрема, шляхом встановлення обмежень на використання творів у певних випадках (наприклад, цитування для наукових цілей).
5. Співвідношення понять «право власності» та «право інтелектуальної власності».
6. Історичні аспекти виникнення інтелектуальної власності.
7. Майнові та немайнові права у сфері інтелектуальної власності.

Завдання до теми:

1. *Поняття та структура інтелектуальної власності.*
2. *Як забезпечити авторам справедливу винагороду за їх творчу працю?*
3. *Створіть презентацію щодо історії виникнення інтелектуальної власності.*
4. *Охарактеризуйте основні інститути права інтелектуальної власності.*

Тема 2. Державна система інтелектуальної власності

План:

1. *Поняття системи інтелектуальної власності.*
2. *Сукупність органів державної влади, нормативно-правових актів та процедур, спрямованих на охорону прав інтелектуальної власності на території України.*
3. *Система національного законодавства у сфері інтелектуальної власності.*
4. *Еволюція державної системи інтелектуальної власності.*
5. *Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ).*
6. *Роль громадського сектору у охороні прав на об'єктів інтелектуальної власності.*

Завдання до теми:

1. *Проаналізуйте положення ч. 1 ст. 41 Конституції України: «Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності».*

2. *Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні: особливості функціонування.*
3. *Охарактеризуйте систему національного законодавства у сфері інтелектуальної власності.*
4. *Державний нагляд і контроль у сфері інтелектуальної власності.*
5. *Проаналізуйте державні стандарти у сфері інтелектуальної власності:
ДСТУ в галузі промислової власності: ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення; ДСТУ 3575-97 Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення.*
6. *Положення Конституції України, статті: 9,41,54.*
7. *Проаналізуйте постанови Постанови Кабінету Міністрів України.*
8. *Проаналізуйте Відомчі нормативно-правові акти .
Наприклад, Наказ «Про затвердження Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір»
Оновлений перелік документів можна віднайти на сайті Міністерства економіки України..

Тема 3. Основні міжнародні договори та організації в сфері ІВ

План

1. Договори, конвенції та організацій, які встановлюють загальні правила і стандарти для захисту прав інтелектуальної власності на міжнародному рівні.
2. Основні цілі міжнародної системи ІВ: уніфікація законодавства (створення єдиних правил і стандартів для захисту різних видів інтелектуальної власності); спрощення процедур; забезпечення рівності (надання рівних можливостей для захисту прав ІВ для всіх учасників міжнародного співтовариства); стимулювання інновацій (створення сприятливого середовища для розвитку науки, технологій та культури).
3. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).
4. Паризька конвенція для охорони промислової власності.
5. Бернська конвенція для охорони літературних і художніх творів.
6. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків. Договір про патентну кооперацію (РСТ) та ін.

Завдання до теми:

1. *Опишіть основні цілі та завдання ВОІВ.*
2. *Складіть анотацію міжнародних договорів, що регулюють авторське право та суміжні права.*
3. *Складіть анотацію міжнародних договорів, що регулюють промислову власність.*
4. *Створіть презентаційний матеріал щодо міжнародних союзів у сфері інтелектуальної власності.*

5. Проаналізуйте Стандарти Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Тема 4. Авторське право та суміжні права

План

1. Поняття авторського права.
2. Сукупність юридичних норм, які регулюють відносини, пов'язані з виникненням, змістом та припиненням авторських прав.
3. Твори, які не охороняються авторським правом.
4. Обмеження майнових прав автора.
5. Суб'єкти авторського права.
6. Міжнародні та національно нормативно-правові основи авторського права.
7. Права суміжні з авторськими.
8. Особливості таких прав.
9. Характеристика об'єктів суміжних прав.
10. Специфіка правової охорони авторського права та суміжних прав.

Завдання до теми:

1. Побудуйте таблицю щодо об'єктів авторського права (вид, характеристика, умови охороноздатності, суб'єкти, майнові та немайнові права, нормативне регулювання: національне та міжнародне).
2. Побудуйте таблицю щодо об'єктів суміжного права (вид, характеристика, умови охороноздатності, суб'єкти, майнові та немайнові права, нормативне регулювання: національне та міжнародне).

3. Заповніть документи на отримання авторського свідоцтва.
4. Побудуйте схему щодо отримання охоронного документу.

Тема 5. Патентне право

План

1. Поняття та предмет права промислової власності.
2. Характеристика б'єктів, які створені в процесі виробничої діяльності і які мають комерційну цінність.
3. Принципи патентного права: принцип територіальності; принцип новизни; принцип винахідницького рівня; принцип промислової придатності.
4. Правова охорона об'єктів промислової власності.
5. Міжнародні нормативно-правові основи патентного права.
6. Патентна документація та патентний пошук.
7. Міжнародна патентна класифікація (МПК).
8. Патентні дослідження.
9. Аналіз закордонних та вітчизняних патентних баз даних.
10. Поняття конфіденційної інформації.

Завдання до теми:

1. *Побудуйте таблицю щодо об'єктів патентного права (вид, характеристика, умови охороноздатності, суб'єкти, майнові та*

немайнові права , нормативне регулювання : національне та міжнародне).

- 2. Визначіть сутність конфіденційної інформації.*
- 3. Здійсніть аналіз патентних баз даних.*
- 4. Наведіть приклад патентного пошуку.*
- 5. Створіть заявки на різні об'єкти промислової власності. Назвіть їх особливості.*
- 6. Побудуйте алгоритм патентування результатів технічної творчості.*

Тема 6. Характеристика нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності, специфіка їх правової охорони.

План

- 1. Поняття нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.*
- 2. Характеристика нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (топографії інтегральних мікросхем; сорти рослин, породи тварин; ноу-хау; бази даних; комп'ютерні програми та ін.).*
- 3. Проблеми правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.*
- 4. Нормативно-правові основи правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.*

Завдання до теми:

- 1. Опишіть сутність понять «відкриття» та «наукове відкриття». Наведіть приклади*

2. Проаналізуйте специфіку «нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності».
3. Побудуйте таблиць щодо нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (вид, характеристика, умови охороноздатності, суб'єкти, майнові та немайнові права, нормативне регулювання: національне та міжнародне).
4. Особливості раціоналізаторської пропозиції як об'єкту інтелектуальної власності.
5. База даних як об'єкт інтелектуальної власності
6. Правове регулювання ноу-хау.
7. Сорти рослин та породи тварин: особливості їх реєстрації.

Модуль 2

Тема 7. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Комерціалізація.

План

1. Життєвий цикл об'єкта інтелектуальної власності.
2. Етапи життєвого циклу об'єкта ІВ.
3. Управління на різних етапах життєвого циклу об'єктів ІВ.
4. Комерціалізація об'єктів ІВ.
5. Основні стратегії комерціалізації.
6. Правові аспекти бухгалтерського обліку об'єктів інтелектуальної власності.

Завдання до теми:

1. Створіть схему «Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності».

2. Стратегії комерціалізації.
3. Пропишіть алгоритм дій постановки/зняття об'єктів інтелектуальної власності на бухгалтерський облік.
4. Наведіть приклади документів (які потрібно створити) та інструкцій (якими потрібно керуватись) для постановки ОІВ на бухгалтерський облік.
5. Дайте визначення таких категорій: роялті; паушальний платіж; комбіновані платежі. У чому полягає відмінність між ними?

Тема 8. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності

План

1. Нормативно-правове регулювання відносин щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Особливості регулювання.
3. Способи розпорядження майновими правами ІВ.
4. Види договорів у сфері інтелектуальної власності: ліцензійний договір; договір про передачу виключних майнових прав; договір про створення за замовленням; договір про конфіденційність та ін. Д
5. Договори щодо об'єктів авторського права і суміжних прав.
6. Основні положення договорів у сфері інтелектуальної власності.
7. Особливості укладання договорів.

Завдання до теми:

1. *Доповніть таблиці до тем 4,5,6 (До кожного об'єкту напишіть вид договорів).*
2. *Створіть приклади договорів (використовуючи матеріал тем 4,5,6 та виконане завдання з цієї теми).*

Тема 9. Експертиза у сфері інтелектуальної власності.

План

1. Поняття експертизи у сфері інтелектуальної власності.
2. Нормативно-правове регулювання з питань експертизи об'єктів інтелектуальної власності.
3. Судові експерти.
4. Незалежні експерти.
5. Експерти науково-дослідних установ.
6. Аналіз практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності..

Завдання до теми:

1. *Види експертизи у сфері інтелектуальної власності.*
2. *Судові експерти: особливості регулювання їх діяльності.*
3. *Опишіть напрямки експертної діяльності в Україні.*
4. *У яких випадках призначається експертиза? Відповідь обґрунтуйте.*

Тема 10. Система захисту прав інтелектуальної власності і її призначення. Юрисдикційна форма захисту.

План

1. Система захисту прав інтелектуальної власності.
2. Порядок захисту прав інтелектуальної власності та його особливості.
3. Причини, що приводять до порушення прав. Дії, що визнаються порушенням права інтелектуальної власності.
4. Дії, що порушують права власників об'єктів промислової власності. Основні порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав. Категорії спорів.
5. Форми, порядки та способи захисту права інтелектуальної власності.
6. Юрисдикційна форма захисту. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку.
7. Захист прав інтелектуальної власності у відповідності до кодексу України про адміністративні правопорушення.
8. Захист від недобросовісної конкуренції.
9. Захист прав при переміщенні через митний кордон України контрафактних товарів.
10. Цивільно-правовий порядок захисту прав.
11. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством.

Завдання до теми:

1. *Характеристика порушень у сфері авторського права і суміжних прав.*

2. Схематизуйте види порушень прав, що регулюються адміністративно-правовому порядку.
3. Схематизуйте цивільно-правовий порядок захисту об'єктів інтелектуальної власності.
4. Визначте особливості захисту прав інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості.
5. Виберіть об'єкт інтелектуальної власності та напишіть позовну заяву.
6. Міра відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, згідно чинного законодавства України (схематизуйте у вигляді таблиці).
7. Проаналізуйте Закон України від 20.03.2023 № 2974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-IX#Text>

Тема 11. Захист об'єктів інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту

План

1. Поняття неюрисдикційної форми захисту об'єктів інтелектуальної власності.
2. Міжнародні стандарти забезпечення захисту прав інтелектуальної власності.
3. Процедурні питання захисту прав інтелектуальної власності.
4. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.

5. Основні вимоги угоди TRIPS щодо захисту прав інтелектуальної власності за порушення прав інтелектуальної власності.

Завдання до теми:

1. *Охарактеризуйте особливості неюрисдикційної форми захисту об'єктів інтелектуальної власності.*
2. *Визначте основні положення угоди TRIPS.*
3. *Здійсніть анотацію міжнародних стандартів забезпечення захисту прав інтелектуальної власності.*

3. Індивідуальна та самостійна робота здобувачів освіти

З метою розвитку компетентностей у сфері інтелектуальної власності здобувачі освіти виконують різноманітні завдання, спрямовані на формування вміння аналізувати законодавство, вирішувати практичні проблеми та презентувати результати своєї роботи.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає активне залучення до пізнавального процесу шляхом виконання різноманітних завдань, що включають:

детальний аналіз національного та міжнародного законодавства у сфері інтелектуальної власності;

розв'язання практичних кейсів;

підготовку презентацій, схем, створення таблиць тощо;

Додаткові завдання можуть бути розміщені на навчальній платформі Moodle з подальшим обговоренням під час практичних занять, що забезпечує постійний зворотній зв'язок викладача зі здобувачами освіти.

Ефективність самостійної роботи здобувачів освіти перевіряється під час практичних занять, при перевірці письмових та усних відповідей, а також під час підсумкового контролю знань.

Індивідуальне творче завдання обговорюється із здобувачами освіти на початку вивчення освітньої компоненти, оцінюється відповідно до оприлюдненої шкали, яка розміщена на сторінці освітньої компоненти у навчальній платформі Moodle, та може передбачати: написання тез, статей, доповідей, есе з подальшим їх оприлюдненням.

Орієнтовний перелік тем:

1. Штучний інтелект та авторські права.
2. Права власників даних, які створюють штучний інтелект.
3. Особливості захисту захистити торгових марок, авторських права та інші види інтелектуальної власності в віртуальному середовищі.
4. Патентування результатів біотехнологій. Правовий та етичний аспекти.
5. Інтелектуальна власність у спорті.
6. Географічне зазначення як об'єкт інтелектуальної власності.
7. Компіляція даних як об'єкт інтелектуальної власності.
8. Співавторство: проблемні моменти.
9. Інтелектуальна власність на комерційну таємницю.
10. Договір комерційної концесії.
11. Відповідальність за порушення права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
12. Інформація, що не становить комерційної таємниці.
13. Правові ознаки комерційної таємниці.
14. Винахідник як суб'єкт патентного права.
15. Порушення авторського права та способи їхнього запобігання.
16. Право автора на ім'я: поняття та загальна характеристика.

** Можуть бути і інші теми, залежно від інтересів здобувача освіти та актуальності висвітлюваної проблеми.*

5. Рекомендована література

Нормативно-правова

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
6. Кримінально-процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
7. Господарський процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
8. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
9. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
10. Кодекс адміністративного судочинства України/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Закони України

11. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>
12. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

13. Про охорону прав на промислові зразки. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/print1218034688041545#Text>

14. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545#Text>

15. Про правову охорону географічних зазначень. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14/print1218034688041545#Text>

16. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80/print1218034688041545#Text>

17. Про авторське право і суміжні права. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text>

Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності

19. Сінгапурський договір про право з торговельних марок. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_h54#Text

20. Всесвітня конвенція про авторське право. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

21. Паризька конвенція про охорону промислової власності. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text

22. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134#Text

23. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
24. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_856#Text
25. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_039
26. Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_583#Text
27. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066#Text
28. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124#Text
29. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_132#Text
30. Договір про патентне право. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_002
31. Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/999_001#Text
32. Локарнська угода про заснування Міжнародної класифікації промислових зразків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b07#Text

33. Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_h33#Text

34. Додатковий перелік національної та джерельної бази розміщено на сторінці освітньої компоненти у навчальній платформі Moodle.

Основна література

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
2. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність : підручник. Харків, «Федорко», 2021. 262 с.
3. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : підручник / 3-тє вид., перероб. та доп. ; Є. І. Ходаківський, В. П. Яковчук, І. Л. Литвинчук. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 504 с.

Додаткова література:

1. Експертиза у сфері інтелектуальної власності. URL: <https://ics.gov.ua/expert/eactivity/iexpertise/intellectual-property>
2. Аксютіна А. В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В. В. та ін. Інтелектуальна власність : навч. посібник. Д., 2018. 140 с.
3. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І. М. та ін. К. : К.І.С., 2018. 242 с. URL:

- http://nsj.gov.ua/files/1541665727IntellProperty_Handbook.pdf
4. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2019. 274 с.
 5. Наказ №632 від 10.12.2019 р. Про реорганізацію державної організації «Національний офіс інтелектуальної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0632915-19#Text>
 6. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності : підручник. К. : НУБіП України, 2016. 355 с. URL: https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Pidruchnyk_Pravo_intel_vlasnosti.pdf.
 7. Мельничук Ю. Медіація у сфері інтелектуальної власності. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів: вітчизняний та зарубіжний досвід : наукова монографія / за заг. ред. В. І. Цимбалюка. Львів : «Новий Світ - 2000», 2020 р. 172 с. С. 57–65.
 8. Мельничук Ю. І. Особливості застосування посередництва у сфері інтелектуальної власності. *Вплив євроінтеграції на розвиток юридичної науки в Україні*: Матеріали В 80 І всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Рівне, 27-28 квітня 2017 р.). Рівне : Національний університет водного господарства та природокористування, 2017. 234 с.
 9. Мельничук Ю. І. Філософсько-правові аспекти медіації у сфері інтелектуальної власності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020 р. № 2. С.498–500. URL: <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=123>

10. Мельничук Ю. І. Арбітражна процедура за правилами ВОІВ як ефективний альтернативний спосіб вирішення спорів. *Науковий вісник публічного та приватного права: збірник наукових праць*. Випуск 1. К.; Науково-дослідний інститут публічного права, 2020 р. 314с. С. 58-62
11. Виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Порядок та оформлення патентного формуляра : методичні рекомендації / за ред. В. Л. Петрова. Київ : Нора-прінт, 2000. 127 с.
12. Патентування винаходів в іноземних державах / Л. І. Ніколаєнко, І. Ю. Кожарська, В. С. Радомський, С. Й. Полачек. Київ : Держпатент України, 1999. 123 с.
13. Харитоновна О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади). Одеса : Фенікс, 2011. 346 с.
14. Капіца Ю. М., Ступак С. К., Жувака О. В. Авторське право і суміжні права в Європі : монографія. Київ : Логос, 2012. 696 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності». URL: <https://www.http://iii.ua/uk>
3. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL: wipo.int/portal/en/index.html